

Retningslinjer for transkribering av navn fra språk som ikke benytter det latinske alfabetet til norsk

(Vedlegg 2 til RS [...])

Innledning

Disse retningslinjene regulerer transkribering¹ av steds- og personnavn fra språk som ikke benytter det latinske alfabetet til norsk, i henhold til RS [...] *Registrering av navn ved første gangs tillatelse*. Retningslinjene skal kun dekke språk som benyttes som nasjonalt eller regionalt forvaltningsspråk i minst ett land.²

For noen av språkene dekket av disse retningslinjene har det norske språkrådet fastsatt standarder for transkribering til norsk. Dette gjelder russisk, hviterussisk, ukrainsk, bulgarsk, makedonsk og gresk.

For en del språk har myndighetene i språkets hjemland fastsatt standarder for transkribering som med eller uten modifikasjoner kan benyttes for transkribering til norsk. Dette gjelder eksempelvis kinesisk (mandarin), georgisk og thai. Der slike standarder benytter diakritiske tegn, skal disse utelates ved transkribering til norsk.

For noen språk har Utlendingsdirektoratet i samarbeid med fagmiljøene på Universitetet i Oslo fastsatt standarder for transkribering til norsk. Dette gjelder så langt arabisk, kurdisk og persisk/dari.

For språk der nasjonale myndigheter ikke har fastsatt noen standard for transkribering, er man henvist til å benytte andre kilder. Dette gjelder eksempelvis urdu, armensk og amharisk. FN-organene UNESCO³ og UNGEGN⁴ har utarbeidet standarder som med eller uten modifikasjoner kan benyttes for transkribering til norsk. Likeledes har Library of Congress i USA utarbeidet standarder som kan benyttes. Der slike standarder benytter diakritiske tegn, skal disse utelates ved transkribering til norsk. For disse språkene vil Utlendingsdirektoratet vurdere å få standarder utarbeidet i samråd med fagmiljøene på Universitetet i Oslo etter behov.

Det finnes også en del språk som skrives med det latinske alfabetet, men med diakritiske tegn som ikke ligger i et standard norsk tegnsett. Dette gjelder eksempelvis polsk, serbokroatisk, tyrkisk og somali. For disse språkene er man forløpig henvist til å benytte originalskrivemåten, men utelate diakritiske tegn ved transkribering til norsk. Disse språkene er ikke inkludert i oversikten under.

Et fullstendig sett med transkriberingsstandarder vil være tilgjengelig fra Utlendingsdirektoratets SPRÅK – Team for språktjenester. Tolker og oversettere som jobber for utlendingsmyndighetene kan få utskrift av slike standarder etter behov. For andre interesserte vil standardene bli gjort tilgjengelig i elektronisk form. Eventuelle feil eller mangler bes meldes inn til SPRÅK – Team for språktjenester.

¹ I disse retningslinjene er det generelle begrepet *transkribering* valgt for endring fra et skriftsystem til et annet, fremfor de snevrere begrepene *translitterering*, *latinisering* og *romanisering*.

² Språk som er gitt offisiell status på delstatsnivå i India er ikke inkludert i denne oversikten, da behovet for transkribering fra disse språkene til norsk antas å være begrenset.

³ The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

⁴ The United Nations Group of Experts on Geographical Names

Utlendingsmyndighetenes transkriberingsstandarder:

- **Abkhasisk** (kyrillisk alfabet)
Ingen etablert standard
- **Amharisk** (geez alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Arabisk** (arabisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Utlendingsdirektoratet
- **Armensk** (eget alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007* / Library of Congress anbefalt)
- **Azerbajjansk** (kyrillisk/arabisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Baluch** (arabisk alfabet)
Ingen etablert standard
- **Bengali** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Bulgarsk** (kyrillisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Burmesisk** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007* / Library of Congress anbefalt)
- **Dhivehi** (eget alfabet)
Maldivenes offisielle transkriberingsstandard av 1987*, som gjengitt i UNGEGN 2007
- **Dzongkha** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007* (eller Library of Congress for tibetansk) anbefalt)
- **Georgisk** (eget alfabet)
Georgias offisielle transkriberingsstandard*, som gjengitt i UNGEGN 2007
- **Gresk** (eget alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Hebraisk** (eget alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 *update* / Library of Congress anbefalt)
- **Hindi** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNESCO / UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Hviterussisk** (kyrillisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Japansk** (eget skriftsystem)
*Modified Hepburn System**, som gjengitt av UNESCO, i UNGEGN 2007 og Library of Congress

- **Kazakh** (kyrillisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNESCO / BGN/PCGN 1979* som gjengitt i UNGEGN 2007 anbefalt)
- **Khmer** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Kinesisk (Mandarin)** (eget skriftsystem)
Kinas, og fra 2009 også Taiwans, offisielle transkriberingsstandard *Hanyu pinyin*, som gjengitt i standardverkene *Xiandai hanyu cidian* og *Xinhua zidian*, og av UNESCO. (Library of Congress kan ikke anbefales på grunn av orddelingsproblematikken.)
- **Kirghiz** (kyrillisk/arabisk alfabet)
Ingen etablert standard (BGN/PCGN 1979*, som gjengitt i UNGEGN 2007 anbefalt)
- **Koreansk** (eget skriftsystem)
Sør-Koreas offisielle transkriberingsstandard av 2000*, som gjengitt av UNESCO og i UNGEGN 2007
- **Kurdisk** (arabisk alfabetet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Utlendingsdirektoratet
- **Lao** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007* / Library of Congress anbefalt)
- **Makedonsk** (kyrillisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Mongolsk** (kyrillisk/eget alfabet)
Ingen etablert standard (UNESCO, UNGEGN 2007* / UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Nepali** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007)
- **Pashto** (arabisk alfabet)
Ingen etablert standard (BGN/PCGN 1968* som gjengitt i UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Persisk/dari** (arabisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Utlendingsdirektoratet
- **Panjabi** (arabisk/brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Russisk** (kyrillisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Serbisk** (kyrillisk alfabet)
Serbias offisielle transkriberingsstandard, som gjengitt av UNESCO og i UNGEGN 2007
- **Sindhi** (arabisk/brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (Library of Congress anbefalt)

- **Singalesisk** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007* / Library of Congress anbefalt)
- **Tajik** (kyrillisk alfabet)
Ingen etablert standard (BGN/PCGN 1994*, som gjengitt i UNGEGN 2007 anbefalt)
- **Tamil** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNESCO / UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Thai** (brahmisk alfabet)
Thailands offisielle transkriberingsstandard, som gjengitt i UNGEGN 2007
- **Tibetansk** (brahmisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Tigrinya** (geez alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 *update* / Library of Congress anbefalt)
- **Uighur** (arabisk / kyrillisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)
- **Ukrainsk** (kyrillisk alfabet)
Transkriberingsstandard fastsatt av Språkrådet
- **Urdu** (arabisk alfabet)
Ingen etablert standard (UNESCO / UNGEGN 2007 / Library of Congress anbefalt)

* Ikke endelig godkjent av UNGEGN. (Se UNGEGN 2007 (ISBN: 978-92-1-161500-5))

**Standardene vil være allment tilgjengelige fra Utlendingsdirektoratets
SPRÅK – Team for språktjenester.**